

Magazín EU

Premiér Vladimír Špidla: Evropská unie podporuje jednotu v mnohosti

Předseda vlády ČR má Evropskou unii, přistupování k ní, úpravy zákonů či setkávání s jejími představiteli na denním pracovním pořádku. Snahou jeho kabinetu, stejně jako snahou Delegace Evropské komise v ČR a předchozích vlád, bylo a je dát občanům dostatečné informace k tomu, aby se v referendu o vstupu do EU mohli sami kvalifikovaně rozhodnout. Vladimír Špidla doufá, že toto rozhodnutí, jak tomu zatím nasvědčují průzkumy veřejného mínění, bude proevropské. To premiér jasně naznačil i ve svém poděkování lidem, kteří se na přistupování ČR k EU podíleli: „Velmi pevně doufám a věřím, že v ten okamžik (referendum 13. a 14. 6. – pozn. red.) skutečně řekneme ‘ano’ protože ‘ano’ je v lidském životě nejdůležitější slovo. ‘Ano’ znamená podílet se, ‘ano’ znamená spojit se, ‘ano’ znamená aktivní nový začátek.“

Jak vnímáte EU? Co myslíte, že členství v EU přinese České republice?

Myslím si, že je to příležitost ve všech oblastech. Tato příležitost přinese republice stabilitu a rozvoj.

Co říkáte obavám ze ztráty národní identity?

To jsou obavy zcela neopodstatněné, spíše si myslím, že ztráta národní identity by hrozila více, kdybychom do EU nevstoupili. EU podporuje jednotu v mnohosti, podporuje národní identitu, podporuje národní kultury. Bez EU bychom byli o mnoho slabší. Žádný ze států, který vstoupil do EU, na své národní identitě nic neztratil. Pokud jde o jisté splynání kultur, tak to je přirozený historický proces, který s EU nesouvisí.

Co říkáte praktickým podmínkám, které se ČR s EU podařilo vyjednat?

Jsou srovnatelné s ostatními zeměmi.

Předpokládáte, že se život Čechů po vstupu nějak změní?

Všechny státy, všechny země, které vstoupily do EU, zaznamenaly ekonomický, kulturní a sociální rozvoj. Předpokládám, že tomu bude u nás také tak.

Postrádal byste českou korunu?

V pravém slova smyslu ne. Česká koruna je platidlo, je to měna jednoho státu. A na našem území postupně, tak, jak šel čas, se měnila platidlo od denáru a trachtátu přes pražský groš po korunovou měnu. Výměna měn je součástí našich dějin, proto se jí neobávám.

Premiér Vladimír Špidla doufá, že občané v referendu jasně řeknou, že do Evropské unie chtějí

Víte, jak budete hlasovat?

Samozřejmě, že vím. Myslím na své děti a jejich děti, takže ANO.

Budou Češi druhořadými občany Unie?

Ne. Je pouze jeden druh členství v EU, pro všechny země stejný. Ať jsou členské státy EU velké nebo malé, ať jsou v Unii dlouho nebo krátce, ať jsou více nebo méně ekonomicky rozvinuté, všechny jsou si politicky rovné. Rovně při rozhodování i při výkonu práv. Klíčovým právem je právo mít jako rovnoprávný člen své zástupce v evropských institucích. Česká republika bude mít svého komisaře, křeslo v Evropské radě a Radě ministrů a své poslance v Evropském parlamentu, stejně jako ostatní členské státy.

Referendum: Nenechte za sebe rozhodovat jiné!

Ode dneška za týden se Česká republika bude nacházet přesně uprostřed referenda o vstupu do Evropské unie. Půjde o okamžik výjimečný a v dosavadní české historii unikátní, vždyť i zákon o referendu vstoupil v platnost teprve letos, právě kvůli blížícímu se vstupu České republiky do EU.

Významnost tohoto momentu si uvědomuje asi každý. Státní instituce, soukromé firmy, politické strany či různé jiné organizace se snaží informovat o Unii, přesvědčovat o výhodách nebo nevýhodách vstupu, ale čeští občané mají tentokrát věc zcela ve svých rukou. Poprvé má každý možnost účastnit se všelidového hlasování a tajnou volbou přímo spolurozhodovat o budoucnosti své země. Kolik lidí této možnosti využije? Řekne Česká republika Evropské unii ANO nebo NE? Odpovědi na tyto otázky budeme znát příští víkend, zatím ještě nezbyvá než čekat, jak první referendum v ČR dopadne.

Pět z přistupujících zemí již řeklo své ANO. Tento víkend členské i přistupující státy čekají na výsledky referenda v Polsku. Příští týden svůj názor na EU vysloví čeští občané

Občané přistupujících zemí říkají v referendech ANO

Již příští týden v pátek a v sobotu proběhne historicky první referendum v České republice. Bude se v něm rozhodovat, zda se ČR zařadí mezi dalších deset nově přistupujících států a 1. května 2004 se stane členem Evropské unie.

V pěti zemích (Malta, Slovinsko, Maďarsko, Litva, Slovensko) již všelidové hlasování proběhlo, v Polsku se koná právě tento víkend. Ve všech státech se zatím občané jednoznačně vyslovili pro vstup do EU a podle předsedy Evropského parlamentu Pata Coxe tak výsledky vyjadřují rozhodný postoj lidí k EU.

První referendum proběhlo v březnu na Maltě a k urnám se zde dostavil zatím největší počet občanů. Pro vstup se z nich vyjádřila těsná nadpoloviční většina. Ve Slovinsku spojila vláda v referendu hned dvě otázky, v rozsáhlé kampani používala slogan „Doma v EU, bezpečni v NATO“ a občané řekli ANO oběma institucím.

9. května tohoto roku jsme Den Evropy slavili ještě jako kandidátská země. Za rok bychom již oslavy mohli pořádat jako řádný člen Evropské unie

Foto: Archiv DEK

Datum	Země	Pro vstup	Účast
8. 3.	Malta	53,60 %	91,00 %
23. 3.	Slovinsko	89,60 %	60,30 %
12. 4.	Maďarsko	83,70 %	45,60 %
10. – 11. 5.	Litva	89,80 %	63,30 %
16. – 17. 5.	Slovensko	92,46 %	52,15 %
13. – 14. 6.	Česká republika	?	?

V Maďarsku byla účast v referendu poměrně nízká. Na výsledku, který byl jasně kladný, to však nic nezměnilo. V Litvě přišly k referendu dvě třetiny voličů, což vysoce překonalo původní očekávání a většina hlasovala PRO VSTUP.

U našich sousedů na Slovensku hlasování dopadlo také proevropsky, pro členství se vyslovila velká většina voličů. Výsledek plebiscitu v Polsku je neočekávanější zprávou tohoto víkendu.

Při posledním rozšíření EU v roce 1995 byla průměrná účast voličů ve 3 referendech 78 %, což jasně ukazuje, že Rakušané, Švédové a Finové nenechali za sebe rozhodovat jiné. Kolik českých občanů přijde k referendu a jaký bude jeho výsledek? (vak)

Příští týden budou Češi hlasovat

Evropská unie už po desetiletí žije v míru a ve sdílené prosperitě. Nyní nastala chvíle, kdy Češi mají ukázat svou oddanost myšlence evropské integrace, založené na našich společných hodnotách – demokracii, uplatňování zákonů, respektování menšin, toleranci a solidaritě.

Vstup do Evropské unie samozřejmě také znamená, že občané České republiky vstoupí na největší jednotný trh světa, kde se osoby, zboží, služby a kapitál mohou volně pohybovat a obíhat. Společná měna euro dále zlepšuje možnosti pro obchodování, další růst a zaměstnanost. A já upřímně doufám, že Česká republika se brzy kvalifikuje pro připojení k euru. Evropská unie též zaručuje solidaritu mezi bohatšími a chudšími regiony, aby se ty chudší mohly dále rozvíjet a prosperovat. Rychlým tempem Unie též rozvíjí svou politiku směrem k zajištění svobody, bezpečnosti a spravedlnosti po celém kontinentě.

Již zítra čeká na rozšířenou Evropskou unii mnoho dalších úkolů. Apeluji na Čechy, aby se chopili této historické příležitosti a aby hráli plnocennou roli v mírovém a demokratickém sjednocení našeho kontinentu!

Romano Prodi

Předseda Evropské komise

Foto: ALEC

Půjdou Češi k referendu?

Zeptali jsme se v českých a moravských městech: Bude první referendum v historii České republiky. Rozhodne se o tom, zda vstoupíme do Evropské unie. Zúčastníte se referenda a proč?

Marie Srpová, 58 let, Ústí nad Labem, administrativní pracovnice.

Samozřejmě, že půjdeme s rodinou k referendu a samozřejmě, že řekneme ANO pro Evropskou unii. Pokud se člověk pohybuje po světě s otevřenými očima, nemůže hlasovat jinak. Pro budoucnost je to určitě dobrá investice. Zpočátku to sice může působit problémy, ale sami bychom v Evropě neměli šanci.

Ivo Poduška, 67 let, Plzeň, důchodce.

K referendu rozhodně půjdu. Myslím si, že je důležité říci svůj názor. Lidé by toho měli využít. A budu hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Nevstoupit by byl krok zpátky. Váhání není na místě. Jde o historický mezník.

Lubomír Frk, 48 let, Český Krumlov, státní zaměstnanec. Půjdu k referendu a budu hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Myslím si totiž, že

státy, které nevstoupí do EU, budou stát stranou veškerého dění v Evropě. A navíc – stejně se budou muset přizpůsobit tomu, co se v Evropské unii vytvoří. Stále hledám informace a myslím si, že image EU, který vytváří média a potažmo vláda, je naprosto nevyhovující. Spousty finančních prostředků a výsledek téměř nulový.

Karolína Pospíšilová, 27 let, Cheb, pracující v nadnárodní firmě.

Pokud se nestane nic mimořádného, k referendu půjdu a budu hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Beru to jako příležitost říci svůj názor. Vstup nám jistě přinese více možností ve všech oblastech. Ocení to zvláště mladí lidé.

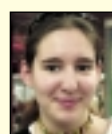
Jiří Čermák, 70 let, Praha, důchodce.

K referendu půjdu. Ale jsem na rozpacích, jak budu volit. Je to určitě pokrokový prvek, který je třeba přivítat, ale jde také o podmínky vstupu. Domnívám se, že záměr ještě není

zralý. Evropská unie i Česká republika potřebují více času. Podmínky jsou pro některé státy nedůstojné. Také instituce v EU by měly být skutečně demokratické, jinak to může mít negativní následky. Pokud se to nezmění, asi bych v tuto dobu hlasoval PROTI VSTUPU do Evropské unie.

Kateřina Bláhová, 20 let, Kladno, studentka.

K referendu s největší pravděpodobností půjdu. Máme doma rozsáhlé rodinné porady a tam jsme se usnuli, že budeme hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Zde ráda své rodiče poslechnu, mám totiž stejný názor. Myslím si, že je důležité zaujmout jasné stanovisko.

Jarmila Gebaeurová, 58 let, Opava, pracující v administrativě.

Ano, k referendu půjdeme s manželem a budeme hlasovat PRO VSTUP do Evropské unie. Děti už s námi nežijí a tak nemůžeme jejich názor ovlivnit, ale myslím si, že je to dobrá investice zvláště pro ně. Lidé by se měli vyjádřit k budoucnosti, i když se jich to nějak zvlášť nedotýká, měli by pamatovat na budoucí generace.

Země pizzy a těstovin podporuje sjednocení Evropy

Itálie – země slunce, vína, oliv a temperamentních obyvatel – se připravuje na to, že od července bude půl roku předsedat Radě Evropské unie. Italové patří k nejvýraznějším zastáncům rozšíření Unie o další evropské země, a to zejména kvůli možnostem, které přinese – především rozvoj hospodářské spolupráce a zahraničního obchodu. Ke svým prioritám nastupující předsednické země řadí zahájení mezivládní konference, na které by byla přijata „Ústava EU“, posílení evropsko-atlantických vztahů či prohloubení spolupráce se zeměmi Balkánu a Středomoří.

Zakládající člen Evropské unie se dnes počítá mezi sedm nejvyspělejších zemí světa, tzv. G7. Z Evropské unie ale získává Itálie stále finanční prostředky, zejména na rozvoj venkova a zemědělství. Peníze plynou většinou na jih Itálie a středomořské ostrovy, které jsou zaostalejší než např. severoitalská, průmyslově velmi vyspělá Lombardie. Projekty, které EU spolufinancuje,

Rímské Koloseum patří mezi nejnavštěvovanější a nejznámější památky na světě

směřují především do rozšíření a zkvalitnění dopravní sítě, zavádění moderních technologií a také do cestovního ruchu, pro který mají tyto oblasti Itálie mimořádně příhodné podmínky. Ukázkový příklad představuje projekt „Zelený vlak“, díky němuž po Sardinii jezdí atraktivní historické (a ekologické) parní vlaky, zrekonstruované i z unijních prostředků.

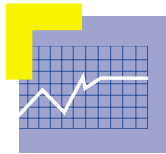
Oblíbeným cílem cestovatelů jsou italská města plná památek – Řím, Benátky či Neapol a výbuchem Vesuvu zničené starověké Pompeje. V zimě turisté jezdí na lyže do italských Alp a Dolomit, v létě se zase za sluncem na nádherné pláže od Adriatické riviéry přes Kalábrii, Sicílii až po Ligurskou riviéru a Azurové pobřeží.

Přestože těstoviny a pizzu jedí dnes lidé na celém světě, v Itálii patří ke specialitám. Stejně jako parmazán, parmská šunka či víno Chianti z okolí Florencie. A když k večeru hraje některá z oper italských skladatelů, třeba Verdiho árie v podání tenorů Andrea Bocelliho či Luciana Pavarottiho, je romantická atmosféra, pro Itálii tak typická, dokonalá. (kav)

Evropská unie chrání značky tradičních potravinářských výrobků jednotlivých členských států – v případě Itálie například vín či některých sýrů

Co si o rozšíření myslí v současných členských zemích?

Nejen občané ve státech, které přistupují k Evropské unii, přemýšlejí o tom, co jim vstup do EU přinese. Podobnou otázku si kladou i lidé v zemích Unie. Většina z nich vnímá rozšíření velmi pozitivně. Vyplyvá to mimo jiné z březnových výsledků pravidelného průzkumu Eurobarometr.

Téměř osmdesát procent občanů EU je přesvědčeno, že rozšíření evropské patnáctky o deset nových členů jednoznačně posílí postavení Evropské unie na mezinárodní scéně. Jako přirozené vnímá připojení dalších členských států 68 % občanů. Menší nebezpečí válek a konfliktů v Evropě očekává jen o tři procenta lidí méně. Důležitý aspekt, o němž je přesvědčeno 82 % obyvatel EU, představuje kulturní obohacení Unie, které rozšíření přinese. Téměř sedmdesát procent lidí si myslí, že po vstupu nových členských zemí bude jednodušší nalézt řešení ekologických problémů. A až 86 % lidí žijících v EU se těší na ekonomické výhody rozšíření Unie.

Každý třetí občan EU může své názory opřít o praktické zkušenosti získané během

EUROBAROMETER

cest do některé z nově přistupujících zemí. Nejčastěji do budoucích členských států vyjíždějí Rakušané – 81 % z nich již některou z kandidátských zemí navštívilo. Druzí v pořadí, se 71 %, jsou Finové. Do přistupujících zemí se naopak nejméně podívali Portugalci, ti mají díky poloze své země k novým státům poměrně daleko – některou z deseti přistupujících zemí jich navštívilo pouhých osm procent. (twf)

Smlouva o přistoupení stanoví, o čem budeme rozhodovat

Ve dnech 13. a 14. června se občané České republiky budou muset rozhodnout, zda souhlasí se vstupem země do Evropské unie. A o čem budou vlastně lidé v referendu hlasovat? Otázka bude znít: „Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala podle Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii členským státem Evropské unie?“ Tuto Smlouvu o přistoupení, která čítá téměř pět tisíc stran, uzavřely mezi sebou stávající členské státy EU a přistupující země. Upravuje přistoupení všech dosavadních kandidátských zemí. Vnitřně se dělí na tři hlavní části. Na samotnou poměrně krátkou Smlouvu o přistoupení, která určuje jako datum přistoupení nových zemí 1. květen 2004.

Dále na akt o přistoupení obsahující i sedmnáct připojených příloh a dodatků k nim a devět protokolů, jež stanoví konkrétní

podmínky, za kterých nově země k EU přistoupí. Závěrečný akt shrnuje výsledky jednání završených na kodaňském summitu v prosinci roku 2002. K němu jsou připojena také různá prohlášení stávajících členských i přistupujících států (např. česko-rakouské prohlášení o Temelínu).

Aby Smlouva o přistoupení vstoupila v platnost, je nutná její ratifikace nejen současnými, ale i přistupujícími členskými státy. Pokud by ji neratifikoval některý z přistupujících států, nenabyla by platnosti pouze ustanovení, která se týkají jen jeho. Jestliže by ale ratifikovat smlouvu odmítla kterákoliv ze současných členských zemí EU, dohoda by vůbec nevstoupila v platnost a rozšíření by se nemohlo uskutečnit. S textem smlouvy se každý může seznámit na obecních úřadech nebo na internetové stránce www.evropska-unie.cz (vak)

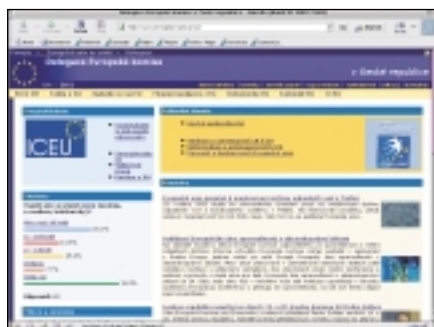
Za českou stranu stojí na přístupové smlouvě čtyři podpisy: prezidenta Václava Klause, premiéra Vladimíra Špidly, ministra zahraničních věcí Cyrila Svobody a vládního vyjednavce pro přistoupení ČR k EU Pavla Teličky. Spolu se třemi z nich je na snímku i velvyslanec a vedoucí Delegace Evropské komise Ramiro Cibrián (vlevo)

Nejvíce informací o EU je na internetu

Delegace Evropské komise v ČR se na internetu představuje na adrese www.evropska-unie.cz. Stránky jsou v provozu od poloviny roku 1999 a za dobu své existence se rozvinuly v portál, který obsahuje více než dva tisíce článků. Ty přinášejí jak stručné a přehledné informace o základech evropské integrace, tak i nejširší

Na internetu je možné najít o Evropské unii téměř cokoliv. Minimálně napoví, kam se obrátit dále

možné spektrum novinek z EU i kandidátských zemí, včetně elektronických verzí publikací vydávaných Delegací EK. Zájemci o informace o EU si mohou prostřednictvím stránek objednat zasílání zpráv nebo položit dotaz týkající se problematiky EU.

Pro ty, kdo ovládají některý z oficiálních

jazyků současné EU, bude nevyčerpatelným zdrojem informací o EU portál Evropské komise www.europa.eu.int.

Dalším významným zdrojem informací o EU v češtině jsou stránky www.euroskop.cz, které provozuje v rámci své informační kampaně o EU Ministerstvo zahraničí ČR. (cak)

Česká cesta do Evropské unie začala před patnácti lety

Cesta České republiky do Evropské unie začala před mnoha lety. Už roce 1988, na konci studené války, navázalo tehdejší Evropské společenství oficiální vztahy s Československou socialistickou republikou. O čtyři roky později otevřela Evropská komise své oficiální zastoupení v Praze. Za další čtyři roky, v roce 1996, podala Česká republika žádost o členství. Od té doby se vztahy mezi Evropskou unií a Českou republikou soustředily na přípravu na vstup ČR do Unie. Oficiální jednání o členství byla zahájena 31. března 1998.

Mapa: Audiovisual Library of the European Commission

Transgas Evropská cesta zemního plynu

RWE GROUP www.transgas.cz

TRANS GAS

Na zasedání Evropské rady v Kodani v prosinci 2002 přístupová jednání ČR uzavřela a spolu s ní i dalších devět zemí – Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Malta a Kypr. Následoval podpis formální přístupové smlouvy, a to v dubnu, v řeckých Athénách. Nyní čeká občany referendum o vstupu, a pokud bude výsledek „ANO“, stane se Česká republika právoplatným členem EU od 1. května 2004.

Během příprav na vstup přejímala postupně Česká republika tzv. „acquis communautaire“, detailní právní systém EU, který začne platit datem vstupu, až na dohodnuté, většinou časově omezené, výjimky. Očekávat radikální změny už od prvního dne členství však není na místě. Některé výhody spojené s integrací do Unie jsou sice viditelné už dnes, ale budou ještě více patrné v budoucnosti, v dlouhodobé perspektivě. ČR bude těžit především z politické a ekonomické stability, využívat finančních prostředků z tzv. strukturálních fondů EU (podpora zemědělství, regionů apod.). I podmínky pro cestování, hospodářskou a kulturní spolupráci a vzdělávání se zlepší. Nakonec nenápadná, ale snad největší výhoda – Česká republika zaujme své pevné místo ve všech evropských institucích a u jednacích stolů, bude se tedy přímo podílet na rozhodování o jednotlivých politikách a samotném fungování Evropské unie. (dec)